

Πολυτεχνείο – 17 Νοεμβρίου 1973

Κάθε Νοέμβρη, ο νους και η καρδιά μας είναι εκεί, στο Πολυτεχνείο της Αθήνας, στην ηρωϊκή εξέγερση των φοιτητών, της νεολαίας και ολόκληρου του ελληνικού λαού κατά της τυραννίας, το Νοέμβριο του 1973.

Το Πολυτεχνείο συμβολίζει, όχι μόνο τον ηρωϊκό αγώνα αλλά και την ενότητα όλων των δημοκρατών. Οι αγώνες του Νοέμβρη αποτελούν την κορυφαία εκδήλωση της εφτάχρονης αντιδικτατορικής πάλης και μια από τις πιο σπουδαίες στιγμές των αγώνων του λαού μας και της νεολαίας ειδικότερα για την ελευθερία.

Τα ιδανικά της ελευθερίας, της ανεξαρτησίας, της ειρήνης, της αγάπης για τη ζωή και τον άνθρωπο, παραμένουν ζωντανά και θα παραμένουν επίκαιρα και αναλλοίωτα, όσα χρόνια και αν περάσουν από εκείνη την εξέγερση. Πάντα ζωντανά να οδηγούν και να φρονηματίζουν τις νέες και τους νέους μας. Πάντα επίκαιρα, ιδιαίτερα που τα κατοπινά χρόνια, κάποιιοι άκαπνοι και απόντες εκείνης της εξέγερσης, προσπάθησαν να διαστρεβλώσουν το νόημα της 17ης Νοέμβρη και να μαγαρίσουν τις ιδέες της, καπηλευόμενοι το όνομά της, για να επιδοθούν σε δολοφονίες και ληστείες, σαν εγκληματίες του κοινού ποινικού δικαίου. Το Πολυτεχνείο ήταν και θα είναι πάντα ένα ζωντανό κάλεσμα για την δημοκρατία, την ανθρωπιά και την ελευθερία. Το Πολυτεχνείο ζει.

Το χρονικό της εξέγερσης

Παρά τα σκληρά καταπιεστικά μέτρα των πραξικοπηματιών, τις φυλακίσεις, τις εκποπίσεις, τις ομαδικές δίκες στα έκτακτα στρατοδικεία, τα βασανιστήρια, τις εικονικές εκτελέσεις και τις δολοφονίες, συνεχείς ήταν οι αντιδικτατορικές εκδηλώσεις του ελληνικού λαού σε όλη τη διάρκεια της επτάχρονης δικτατορίας,

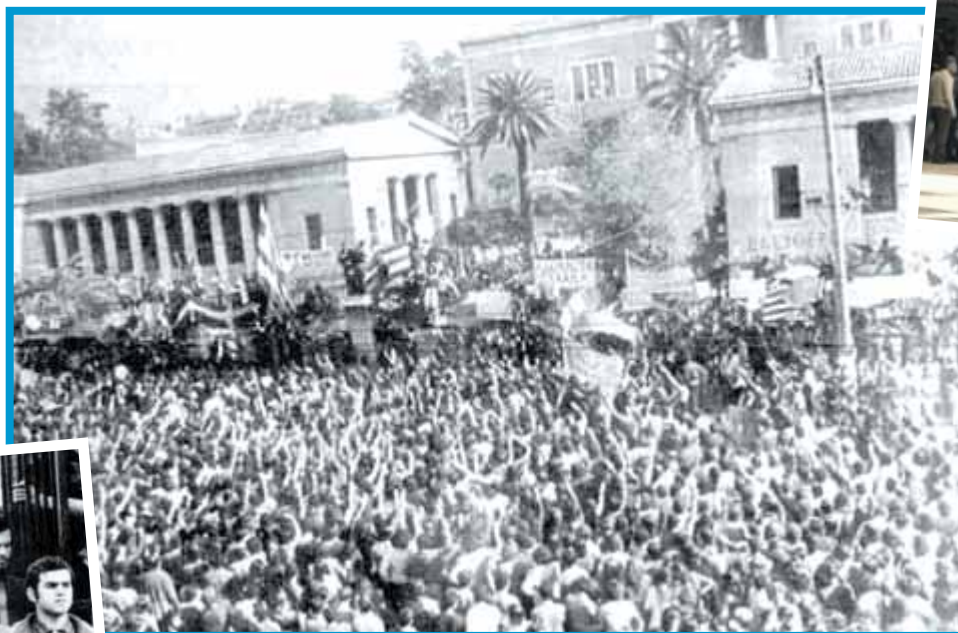
με πρωτοπόρα πάντοτε την αδάμαστη νεολαία. Ακόμη από τις αρχές του 1973, είχε αρχίσει να εκφράζεται η λαϊκή αγανάκτηση κατά της χούντας όπως η κατάληψη της Νομικής, το Φεβρουάριο του 1973, η διαδήλωση στις 4 Νοεμβρίου 1973, με αφορμή το μνημόσυνο του Γεωργίου Παπανδρέου, όπου έγιναν και συλλήψεις αλλά και η διαδήλωση 3.000 φοιτητών για συμπαράσταση στους συλληφθέντες στις 8 Νοεμβρίου. Οι διαδηλώσεις συνεχίστηκαν στις σχολές. Οι πολιτικές ταραχές ξέσπασαν στην Αθήνα από τις 14 μέχρι και τις 17 Νοεμβρίου 1973. Οι ταραχές αυτές ξεκίνησαν με την κατάληψη του Πολυτεχνείου από φοιτητές κλιμακώθηκαν με πανθηναϊκή κινητοποίηση κατά του

στρατιωτικού καθεστώτος τις 21ης Απριλίου και τερατίστηκαν με την επέμβαση του στρατού.

Απαρχή των γεγονότων θεωρούνται οι γενικές συνελεύσεις των φοιτητικών συλλόγων που πραγματοποιήθηκαν το πρωί της Τετάρτης, 14 Νοεμβρίου, και κατέληξαν στην απόρριψη των κυβερνητικών μέτρων, σχετικά με τον προγραμματισμό των φοιτητικών εκλογών. Το απόγευμα της ίδιας μέρας αποφασίστηκε από τους φοιτητές, που στο μεταξύ είχαν συγκεντρωθεί στο Πολυτεχνείο, η κατάληψη του ιδρύματος, κάτω από έλεγχο Συντονιστικής Επιτροπής. Τις βραδινές ώρες τα συνθήματα των συγκεντρωμένων είχαν πάρει καθαρά πολιτικό χαρακτήρα.

Το χρονικό των τριών ημερών της εξέγερσης:

Τετάρτη 14 Νοεμβρίου 1973, ώρα 9 π.μ. Εκατοντάδες φοιτητές του Πολυτεχνείου συγκεντρώνονται στο προαύλιο του Ιδρύματος. Αρχίζουν συνελεύσεις για να αποφασίσουν πώς θα αντιμετωπίσουν το νέο σχέδιο της χούντας για την υποταγή του κινήματος. Συγκέντρωση γίνεται και στη Νομική που αποφασίζει να κατευθυνθεί στο Πολυτεχνείο. Στις 2.00 μ.μ., 5.000 περίπου φοιτητές έχουν συγκεντρωθεί

στο Πολυτεχνείο, ενώ αρχίζει να συγκεντρώνεται και άλλος κόσμος. Η Πατησίων δονείται από τα συνθήματα κατά της χούντας. Η Ασφάλεια κινητοποιείται και καλεί τους συγκεντρωμένους να αποχωρήσουν. Οι συγκεντρωμένοι φοιτητές στο Πολυτεχνείο συγκροτούν μια επιτροπή κατάληψης. Κλείνουν οι πόρτες και στις 8.30 το βράδυ γίνεται η πρώτη συνεδρίαση της συντονιστικής επιτροπής. Αμέσως οι πρώτες προκηρύξεις σκορπίζονται στην Πατησίων που είχε κλείσει από τον συγκεντρωμένο κόσμο.

Πέμπτη 15 Νοεμβρίου 1973. Η κατάληψη αποτελεί πόλο έλξης του λαού της Αθήνας που αρχίζει να συρρέει στο Πολυτεχνείο. Ως τις 9.30 το βράδυ η κατάληψη έχει πυκνώσει ενώ ο λαός στους γύρω από το Πολυτεχνείο δρόμους, φωνάζει αντιαμερικανικά και αντιχουντικά συνθήματα. Οι συγκε-

ντρωμένοι παραμένουν όλη τη νύχτα για συμπαράσταση στους φοιτητές της κατάληψης του Πολυτεχνείου.

Παρασκευή 16 Νοεμβρίου 1973. Μπαίνουν σε λειτουργία οι πομποί του ραδιοφωνικού σταθμού, οι οποίοι μεταφέρουν το μήνυμα του αγώνα σε όλη την Αθήνα που παρακολουθεί τα γεγονότα. Στις 9 το πρωί στήνονται τα πρώτα οδοφράγματα και σχηματίζονται δύο μεγάλες διαδηλώσεις στην Πανεπιστημίου και στη Σταδίου. Το μεσημέρι επιτροπή των αγροτών από τα Μέγαρα, που είχαν ξεσηκωθεί ενάντια στις απαλλοτριώσεις της γης τους, επισκέπτονται τη Συντονιστική Επιτροπή και ο σταθμός μεταδίδει: «Ο λαός των Μεγάρων στέκεται και υποσχεται να αγωνιστεί στο πλευρό του φοιτητικού και εργαζόμενου λαού... Ο αγώνας είναι κοινός... Δεν είναι μόνο για την πόλη των Μεγάρων ή το Πολυτεχνείο... Είναι για την Ελλάδα. Για το λαό της που θέλει να καθορίσει τη ζωή του. Να πορευτεί στο δρόμο της προκοπής. Βασική προϋπόθεση, η ανατροπή της δικτατορίας και η αποκατάσταση της δημοκρατίας».

Οι συγκεντρωμένοι έξω από το Πολυτεχνείο τραγουδάνε το «πότε θα κάνει ξαστεριά».

Το απόγευμα οι διαδηλωτές στο χώρο γίνονται χιλιάδες με συμμα-

νυχτα, τα πρώτα τανκς εμφανίζονται, ενώ στο νοσοκομείο που οργανώθηκε στο Πολυτεχνείο, μεταφέρονται όλο και περισσότεροι νεκροί και τραυματίες. Στη 1 μετά τα μεσάνυχτα τα τανκς έχουν ζώσει το Πολυτεχνείο. Τα μεγάφωνα και ο ραδιοσταθμός μεταδίδουν: «Μην φοβάστε τα τανκς», «Κάτω ο φασισμός», «Φαντάροι είμαστε αδέρφια σας. Μη γίνετε δολοφόνοι». Στις 1.30 τα τανκς ξεκινούν με αναμμένους τους προβολείς. Οι φοιτητές τοποθετούν μια «Μερσε-

ντές» πίσω από την κεντρική πύλη για να εμποδίσει την είσοδο των τανκς. Οι φοιτητές είναι ανεβασμένοι στα κάγκελα, τραγουδούν τον εθνικό ύμνο και φωνάζουν στους φαντάρους: «Είμαστε αδέρφια». Δίνεται διορία 20 λεπτών για να βγουν οι εγκλειστοί, ενώ ένα τανκ παίρνει θέση απέναντι στην είσοδο. Η Συντονιστική Επιτροπή προσπαθεί να διαπραγματευτεί την ασφαλή έξοδο του κόσμου.

Ωρα 2.50, ξημερώματα του Σαββάτου 17 Νοεμβρίου. Ο επικεφαλής αξιωματικός με μια κίνηση του χεριού του, δίνει την εντολή να ξεκινήσει το τανκ. Η πόρτα πέφτει και το τανκ συνεχίζει την πορεία του φτάνοντας μέχρι τις σκάλες του κτιρίου «Αβέρωφ». Μαζί του μπαίνουν άνδρες της Ασφάλειας και άντρες των ΛΟΚ. Πέφτουν πυροβολισμοί. Υπάρχουν στρατιώτες που βοηθούν τους φοιτητές να φύγουν, αλλά στις εξόδους τους περιμένουν αστυνομικοί με πολιτικά.

Στις 3.20 δεν υπάρχει πλέον κανένας στο Πολυτεχνείο...

Σάββατο 17 Νοεμβρίου. Λίγο μετά τα μεσα-